

PRIPREMNA NASTAVA TEST- Relacije i funkcije

U svakom zadatku dato je više odgovora, a treba zaokružiti broj ili brojeve ispred tačnih odgovora. U jednom istom zadatku broj tačnih odgovora može biti 0,1,2,3,..., svi. U nekim zadacima ostavljena su prazna mesta za upisivanje odgovora.

- U skupu $A = \{1, 2, 3, 4, 5\}$ definisane su relacije:
 $\rho_1 = \{(1, 2), (3, 5), (4, 2), (1, 5), (3, 2), (1, 3), (4, 3)\}$,
 $\rho_2 = \{(1, 1), (2, 2)\}$,
 $\rho_3 = \{(1, 2), (1, 3), (1, 4), (1, 5), (2, 3), (2, 4)\}$,
 $\rho_4 = \{(1, 1), (2, 2), (3, 3), (4, 4), (5, 5)\}$,
 $\rho_5 = \{(1, 1), (2, 2), (1, 2), (2, 1), (3, 4)\}$,

Ispitati: R – refleksivnost, S – simetričnost, A – antisimetričnost, T – tranzitivnost, F – funkcija datih relacija i naći njima inverzne relacije.

ρ_1 : R S A T F ρ_2 : R S A T F ρ_3 : R S A T F ρ_4 : R S A T F ρ_5 : R S A T F

- U skupu $\mathbb{N}$ date su relacije: $\rho_1 = \{(1, 1), (2, 2), (3, 3)\}$, $\rho_2 = \{(x, x) \mid x \in \mathbb{N}\}$, $\rho_3 = \{(x, 2x - 1) \mid x \in \mathbb{N}\}$, $\rho_4 = \{(x, |x|) \mid x \in \mathbb{N}\}$ i $\rho_5 = \{(1, 2), (2, 1), (1, 3)\}$. Ispitati: R – refleksivnost, S – simetričnost, A – antisimetričnost, T – tranzitivnost, F – funkcija datih relacija. Koje od datih relacija su relacije poretka?

\	ρ_i je R	ρ_i je S	ρ_i je A	ρ_i je T	ρ_i je F	ρ_i je rel. ekvivalencije
ρ_1						
ρ_2						
ρ_3						
ρ_4						
ρ_5						

U skupu $\mathbb{R}$ date su relacije: $\rho_1 = \{(x, x^2) \mid x \in \mathbb{R}\}$, $\rho_2 = \{(x, -x) \mid x \in \mathbb{R}\}$, $\rho_3 = \{(x, y) \mid x + y = 1, x, y \in \mathbb{R}\}$, $\rho_4 = \{(x, 2x) \mid x \in \mathbb{R}\}$, $\rho_5 = \{(x, y) \mid x, y \in \mathbb{R}, xy > 0\} \cup \{0\}$, $\rho_6 = \{(0, 0)\}$, $\rho_7 = \{(x, y) \mid \max\{x, y\} = 1, x, y \in \mathbb{R}\}$, $\rho_8 = \{(x, 3 - x) \mid x \in \mathbb{R}\}$.

Iza oznake svake od tih relacija zaokružiti samo ona slova koja označavaju svojstvo relacije koju ona poseduje:

R – refleksivnost, S – simetričnost, A – antisimetričnost, T – tranzitivnost, F – funkcija

ρ_1 : R S A T F ρ_2 : R S A T F ρ_3 : R S A T F ρ_4 : R S A T F ρ_5 : R S A T F ρ_6 : R S A T F ρ_7 : R S A T F ρ_8 : R S A T F.

- Koliko najmanje elemenata mora imati skup A tako da se u njemu može definisati relacija ρ koja nije ni simetrična ni antisimetrična?
- $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{a, b, c, d\}$, $f_1 = \{(1, a), (3, a), (3, b)\}$, $f_2 = \{(1, a), (2, c), (3, d)\}$, $f_3 = \{(1, a), (2, b), (3, c), (3, d)\}$, $f_4 = \{(1, a), (2, d), (3, d)\}$. **Svako** polje obavezno popuniti sa **da** ili **ne**.

\	f_i je funkcija	$f_i : A \longrightarrow B$	$f_i : A \xrightarrow{1-1} B$	$f_i : A \xrightarrow{na} B$	$f : A \xrightarrow[na]{1-1} B$	f_i je inijektivna
f_1						
f_2						
f_3						
f_4						

- $A = \{1, 2, 3, 4\}$, $B = \{a, b, c\}$, $f_1 = \{(1, a), (2, c), (3, b), (4, b)\}$, $f_2 = \{(1, a), (2, c), (3, c)\}$, $f_3 = \{(1, a), (2, b)\}$.

Svako polje obavezno popuniti sa **da** ili **ne**.

$\backslash$	f_i je funkcija	$f_i : A \longrightarrow B$	$f_i : \{1, 2\} \longrightarrow B$	$f_i : A \xrightarrow{1-1} B$	$f_i : A \xrightarrow{na} B$	$f : A \xrightarrow[na]{1-1} B$
f_1						
f_2						
f_3						

- $A = \{1, 2, 3\}$, $B = \{a, b, c\}$, $f_1 = \{(1, a), (2, b)\}$, $f_2 = \{(1, a), (2, b), (3, c)\}$, $f_3 = \{(1, b), (2, c), (3, b)\}$, $f_4 = \{(1, a), (1, b), (3, c)\}$. **Svako** polje obavezno popuniti sa **da** ili **ne**.

$\backslash$	f_i je funkcija	$f_i : A \longrightarrow B$	$f_i : A \xrightarrow{1-1} B$	$f_i : A \xrightarrow{na} B$	$f : A \xrightarrow[na]{1-1} B$	f_i je injektivna
f_1						
f_2						
f_3						
f_4						

- Zaokružiti brojeve ispred surjektivnih funkcija:

1) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = e^x$

2) $f : \mathbb{R}^+ \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 3 - x$

3) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2$

4) $f : \mathbb{R} \rightarrow [0, \infty)$, $f(x) = x^2$

5) $f : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$, $f(x) = x^2$

6) $f : \mathbb{R}^+ \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln x$

- **Injektivne** funkcije su: 1) $f : \mathbb{R}^+ \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2$ 2) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^+$, $f(x) = e^x$

3) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = e^x$

4) $f : [-3, 3] \rightarrow [0, 9]$, $f(x) = x^2$

5) $f : (1, \infty) \rightarrow [0, \infty)$, $f(x) = \ln x^2$

- Zaokružiti brojeve ispred bijektivnih funkcija:

1) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 2x - 5$

2) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^2$

3) $f : \mathbb{R} \rightarrow [0, \infty)$, $f(x) = x^2$

4) $f : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$, $f(x) = x^2$

5) $f : [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$, $f(x) = \sqrt{x}$

6) $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^+$, $f(x) = e^x$

- Neka je A najveći podskup od $(0, \infty) = \mathbb{R}^+$ a B najmanji podskup skupa $\mathbb{R}$ za koje je funkcija $f : A \rightarrow B$ definisana sa $f(x) = \sqrt{1 - x^2}$. Tada je $A = \underline{\hspace{2cm}}$, $f(\underline{\hspace{2cm}}) = 1$ i $B = \underline{\hspace{2cm}}$. Funkcija $f : A \rightarrow B$ je:

1) surjektivna ali ne injektivna

2) injektivna ali ne surjektivna

3) niti injektivna niti surjektivna

4) bijektivna

5) $f^{-1} : O \rightarrow S$,

$f^{-1}(x) = \underline{\hspace{2cm}}$,

$O = \underline{\hspace{2cm}}$,

$S = \underline{\hspace{2cm}}$

- Neka je funkcija $f : \mathbb{R} \setminus \{2\} \rightarrow \mathbb{R}$ definisana sa $f(x) = \frac{x}{x-2}$. Tada je $f^{-1}(x) = \underline{\hspace{2cm}}$.

- Neka su $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ i $g : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ definisane sa $f(x) = 2x + 3$ i $g(x) = \sqrt{1 + x}$. Izračunati: 1) $f^{-1}(x) =$

2) $g^{-1}(x) =$

3) $(f^{-1} \circ g^{-1})(x) =$

4) $(g \circ f)(x) =$

5) $(g \circ f)^{-1}(x) =$

- Neka su f i g funkcije definisane sa $f = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ a & d & b & c \end{pmatrix}$ i $g = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ a & b & d & c \end{pmatrix}$. Tada je:

$f \circ g = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ a & b & c & d \end{pmatrix}$,

$g \circ f = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ a & b & c & d \end{pmatrix}$,

$f^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ a & b & c & d \end{pmatrix}$,

$g^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ a & b & c & d \end{pmatrix}$,

$(f \circ g)^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ a & b & c & d \end{pmatrix}$,

$g^{-1} \circ f^{-1} = \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ a & b & c & d \end{pmatrix}$.

- Neka je funkcija $f : \mathbb{R} \setminus \{0\} \rightarrow \mathbb{R} \setminus \{0\}$ definisana sa $f(x) = \frac{3}{x^3}$. Tada je:

$f^{-1}(x) =$

, $(f \circ f)(x) =$

, $f(x + 1) =$

, $f(\frac{1}{x}) =$

.

- Neka je $A = \{1, 2, 3\}$, $f : A \rightarrow A$ i $g : A \rightarrow A$ funkcije definisane sa $f = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 2 & 3 & 1 \end{pmatrix}$, $g = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 3 & 1 & 2 \end{pmatrix}$. Tada je:

$f^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}$

$g^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}$

$f \circ f = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}$

$g \circ f = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}$

$(g \circ f)^{-1} = f^{-1} \circ g^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}$.